

PROSINEC 2018

ČÍSLO 11

ROČNÍK XVI

Plzeňský kraj

www.plzensky-kraj.cz

**Marek
Ztracený**
**Pořád
jsem kluk
ze Železné
Rudy**

3	Úvodník hejtmána Hlavně o svátcích nevyhořet
4	Hejtmán opět ocenil odvážné občanské postoje
5	Z Horažďovic až na Jižní a s vířinou Hrdinové mých rodičů
6	Rokycanský sbor Unique v Irsku Zatravněné cesty vyhrály
7	Lucemburkové se líbili Kraj podpoří deset knih Vánoční atmosféra naplnila dvůr úřadu
8	Cena paměti národa pro Jiřího Světlíka Barokní poklady česko-bavorského regionu
9	Ženy a dobrodružství Bohumila Konečného
10	Rozhovor s Markem Ztraceným
12	Zázemí středních škol se zlepšuje Mistři kovářského řemesla se sešli v Oselcích
13	Západočeskou univerzitu povede opět Miroslav Holeček Projekt 3D modelování Sportovní talent
14	Nový typ péče nabízí Horažďovická nemocnice Urologie a nefrologie jsou nově ve Stodské nemocnici
15	Staňte se součástí projektu „Ptačí hodinka“ Studie na zlepšení jakosti vod na Hracholuskách
16	Hydepark
18	Doprava

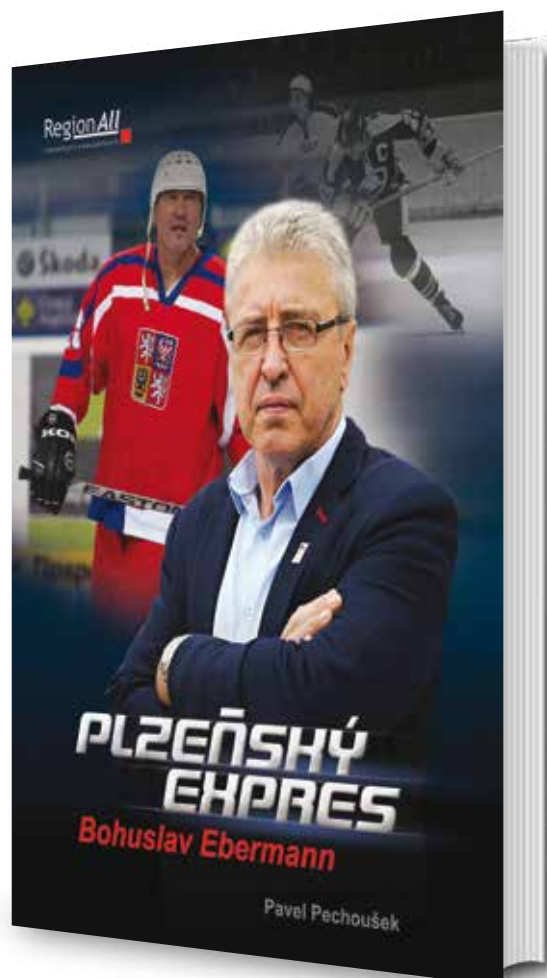

Plzeňský kraj

Vydává:
Plzeňský kraj
Náklad:
271 800 kusů

Redakční rada:

Miroslav Anton, Světlana Budková, Václav Cinádr, Markéta Čekanová, Jana Filípková, Ivo Grüner, Jiří Leščinský, Michal Marek, Alena Marešová, Jindra Radová, Aneta Vaňousová, Eva Šafránková, Jan Šašek, Václav Štekl, René Zeithaml
Grafická úprava – NAVA s.r.o.
E-mail: redakce@plzensky-kraj.cz
Registrováno pod číslem:
MK ČR E 14873
Distribuce výtisků zdarma
Neoznačené články jsou redakčními materiály
Foto na titulní straně:
archiv Marka Ztraceného

Kniha vzpomínek Bohuslava Ebermanna s názvem Plzeňský expres

Vyšla kniha vzpomínek nejrychlejšího hráče své doby Bohuslava Ebermanna s názvem Plzeňský expres. Kniha vychází u příležitosti 70. narozenin této plzeňské hokejové ikony. Autorem knihy je novinář a spisovatel Pavel Pechoušek, který byl v sezóně 2015/2016 tiskovým mluvčím klubu HC Škoda Plzeň.

Soutěž o 3 knihy:

Soutěžní otázka zní: V jakém roce vyhrál Bohuslav Ebermann světový šampionát v ledním hokeji?

Správné odpovědi zasílejte do **20. 12. 2018** pod heslem „**hokej**“ na adresu: Krajský úřad Plzeňského kraje, Odbor kancelář hejtmána, Škroupova 18, 306 13, Plzeň nebo na: redakce@plzensky-kraj.cz

Podmínky soutěže naleznete na www.plzensky-kraj.cz

Vážené dámy, vážení pánové, v roce, kdy oslavujeme 100 let naší novodobé státnosti, je důležité si připomenout, že bez mála polovinu této doby jsme strávili v diktatuře buďto nacistické či komunistické. V těchto těžkých časech se mezi námi vždy našli lidé, kteří se odmítli hrbít a šli svou vlastní cestou, tedy proti většinovému názorovému proudu. Je úplně jedno, jestli se jednalo o intelektuála, dělníka či třeba „pankáče“. Všichni si zaslouží naši pozornost a poděkování. Bez takových lidí bychom se pravděpodobně svobody a demokracie nikdy nedočkali.

Právě takovým odvážným lidem předám Plaketu Jana Palacha. Mou radost ze setkání s těmito zajímavými lidmi kalí smutná skutečnost, že jednoho z nich, vojáka naší armády Patrika Štěpánka, oceníme in memoriam. Teď je na nás všech, abychom si odkaz jak Palachův, tak i Štěpánkův neustále připomínali, aby jejich oběť nejvyšší, a její důvod, nebyl zapomenut.

Josef Bernard
hejtman Plzeňského kraje

(Zveřejněno při příležitosti předávání Čestných plaket hejtmana Plzeňského kraje za odvažné občanské postoje dne 16. listopadu 2018)

Svatý Mikuláš z Plzeňského kraje naděloval dětem dárky

Dětem, které vyhrály v soutěži o mikulášskou nadílku z minulého čísla měsíčníku, naděloval v podvečer 5. prosince dárky Mikuláš z Plzeňského

kraje. V této roli se objevil krajský zastupitel a předseda školského výboru Jaroslav Šobr. V kostýmu anděla jej pak doprovodila zastupitelka

a předsedkyně Redakční rady měsíčníku Plzeňský kraj Světлана Budková. Děkujeme všem dětem a jejich rodičům, kteří se soutěže zúčastnili.

Hlavně o svátcích nevyhořet

S příchodem vánočního období přejeme každoročně své rodině a přátelům radostné Vánoce a šťastný nový rok. Aby taková přání dosáhla svého naplnění, apelují hasiči, abychom nezapomínali na dodržování bezpečnostních pravidel. Hořící svíčky by neměly zůstat nikdy bez dozoru, neměly by být v dosahu malých dětí a měly by stát na stabilní, nehořlavé podložce. Pozor také na průvan. Elektrická světýlka, ať už je dáváme na stromek, nebo jimi zdobíme okna či dům zvenci, bychom neměli kupovat na pochybných tržištích a vždy by měly mít český návod a příslušné certifikáty.

Pozor také při vaření! Hořící olej na pánvi se nesmí hasit vodou, jinak byste se popálili nebo opařili. Vodní kapka, která se ponoří do vroucího tuku, zvětší rázem objem svých par až 1 700krát, to znamená, že exploduje a roz-

stříkne hořící tuk z pánve do celého prostoru. Pokud se tedy na pánvi vznítí olej či potravina, zakryjte pánev třeba pokličkou nebo vyždímaným mokřým hadrem a oheň uduste. S příchodem Nového roku se každoročně zvyšuje i riziko vzniku požáru nebo vážného zranění v souvislosti s odpalováním zábavní pyrotechniky. Nakupujte ji výhradně v ověřených prodejnách nebo e-shopech, kde prodejce uvádí veškeré, právními předpisy vyžadované informace. Pyrotechnika III. a IV. třídy patří do rukou profesionálů, není prodejna bez příslušného povolení. Pyrotechnické výrobky neodpalujeme nikdy v uzavřených prostorách, v blízkosti kostelů, nemocnic, dětských zařízení, domovů pro seniory, škol a ozdravoven nebo na sportovních akcích. Zábavní pyrotechniku bychom v žádném případě neměli odpalovat v podnapilém stavu.

PENÍZE PRO ALEJE

Aleje podél silnic, které spravuje Správa a údržba silnic, se dočkají revitalizace. Správa a údržba silnic bude žádat o dotaci z Operačního programu životní prostředí. Rada kraje nyní schválila předfinancování a kofinancování projektu ve výši 11 milionů korun. V alejích budou obnovena stromořadí lemující silnice u Poděvous, Srbice u Kolovče, Lučic u Chudenic, Bezpravovic a Chudenic.

VEŘEJNÁ DOPRAVA PRO ROK 2019

Kraj bude v příštím roce opět dorovnávat dopravcům prokazatelné ztráty, které jim provozováním spojů vznikají. Drahám i autobusovým dopravcům za to zaplatí po skoro pětistech milionech.

Hejtman opět ocenil odvážné občanské postoje

Šest mužů, kteří ve svém životě projevili odvážné občanské postoje a přispěli k demokracii a svobodě ocenil hejtman Josef Bernard Čestnou plaketou hejtmana Plzeňského kraje za odvážné občanské postoje.

Ocenění byli Jaroslav Cuhra, Petr Hrach, Josef Kaše, Jan Rampich, František Wienidl a in memoriam také Patrik Štěpánek, voják, který 5. srpna podlehl zraněním, jež utrpěl při útoku sebevražedného atentátníka v Afghánistánu.

„Je mi ctí předat plaketu lidem, kteří svými postoji přispěli k obnově demokracie a svobodě v naší zemi. Jejich zásluhy a osobní statečnost, se kterou vystupovali v době, která nepřála odlišným názorům, v době, v níž za názory a postoje byli lidé trestáni, si je třeba neustále připomínat,“ řekl Josef Bernard a dodal: „Nenapadlo mi, že to, co jsme řešili v roce 1989, můžeme zase brzy řešit. Máme mezi sebou spoustu lidí, kteří se nedali zlomit, a jsem rád, že je mohu ocenit. Oni většinou

nebývají známí ani slavní, ale o to více si zaslouží naši pozornost.“

Slavnostní akce se konala v malém sále Městanské besedy v Plzni v předvečer oslav událostí 17. listopadu.

JAROSLAV CUHRA
(*3. července 1936 v Blatence)

Po uvěznění otce nemohl Jaroslav Cuhra studovat, proto se vyučil zedníkem. Později dále dokončil ČVUT a pracoval v Plzni jako projektant. V roce 1968 se zapojil do činnosti Československé strany lidové

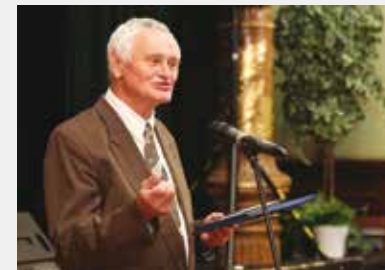
a aktivně působil v obnovené skautské činnosti. Stal se disidentem a signatářem Charty 77. Opakovaně byl vyslýchán StB. Veškerou spolupráci s StB však odmítal. Po sametové revoluci byl poslancem za KDU-ČSL. Dnes je předsedou Konfederace politických vězňů v Plzni.

PETR HRACH
(*30. července 1955 v Sušici)

Koncem sedmdesátých let podepsal dvě petice a v roce 1979 Chartu 77. Na Sušicku sbíral podpisy pod různé petice, např. petici za navrácení

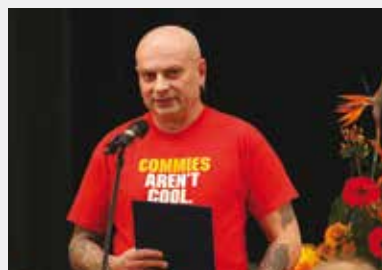
pamětní desky připomínající účast americké armády při osvobození Sušice a petici, která žádala navrácení původní pamětní desky z průčelí muzea v Sušici. Pravidelně rozšiřoval informace o chartě, Listy a Svědectví, za což byl opakovaně zadržen.

JOSEF KAŠE
(*29. září 1944 v Močeradech)

Jelikož pocházel z věřící rodiny, nedostal se na studia a měl se jít vyučit horníkem do Ostravy. Na přímluvu se nakonec dostal do plzeňské Škodovky, tehdej-

ších Závodů V. I. Lenina na obor elektromontér. V roce 1969 se zúčastnil dvou mezinárodních táborů mládeže v Rakousku a Norsku, které ho inspirovaly k myšlence organizace podobných akcí i u nás. V době totality se věnoval řadě aktivit, organizoval pro děti a mládež putovní tábory do slovenských hor a obětavě pomáhal druhým. S přáteli se snažil nabídnout mladým lidem to, co jim bylo vlastní – usilování o smysluplný život i v obtížných podmínkách a vyhlížení lepších časů.

JAN RAMPICH

(*30. května 1966 v Plzni)

Odmala rád poslouchal punk a tvrdou muziku. Později se účastnil koncertů a stýkal se s lidmi kolem punku a undergroundu. Právě za to a za svoji punkovou vizáž byl stíhán. V roce 1986 podepsal Chartu 77 a několik petic. Zúčastňoval se demonstrací v Praze, vydával časopis Pevná hráz, rozmnožoval a sbíral podpisy pod prohlášení Několik vět a byl členem tzv. Plzeňské iniciativy. Za to vše byl opakovaně zadržen StB. Po listopadu 1989 byl jedním ze zakladatelů Občanského fóra.

FRANTIŠEK WIENDL

(* 31. prosince 1923 v Klatovech)

V průběhu druhé světové války se spolu se svým otcem a další-

mi členy odbojové skupiny Lidice podílel na odbojové činnosti spočívající zvláště v zajišťování peněžní a materiální podpory rodinám uvězněných českých vlastenců. Rovněž shromažďovali zbraně, šířili letáky a posléze aktivně vystupovali v květnovém povstání Klatovanů proti nacistům. Po únoru 1948 společně zahájili diverzní akce proti komunistům. Počáteční spontánní psaní hesel a šíření letáků přerostlo od převodů demokratů a komunisty pronásledovaných občanů přes hranice, do spolupráce s americkou rozvědkou CIC a agenty chodci. Přímo či zprostředkovaně napomohl 28 ilegálním přeshraničním převodům. Za to všechno byl odsouzen na 18 let těžkého žaláře a transportován na nucené práce do uranových dolů v Jáchymově.

PATRIK ŠTĚPÁNEK

(* 14. září 1993 v Plzni, † 5. srpna 2018 v Bagramu – Afghánistán)

V roce 2014 dokončil studia na plzeňské SOŠ elektrotechnické a v červenci 2015 nastoupil přípravnou vojenskou službu ve Vyškově. Po jejím absolvování byl přeložen k 13. dělostřeleckému pluku v Jincích. V lednu 2017 se stal příslušníkem 2. mechanizované roty 42. mechanizovaného praporu v Táboře a v dubnu 2018 odjel jako starší střelec 1. strážního družstva 10. strážní roty BAF do Afghánistánu na svou první a zároveň poslední zahraniční operaci. Podlehl zraněním, která utrpěl při útoku sebevražedného atentátníka nedaleko spojenecké základny Bagram.

Z Horažďovic až na Jižní a s wifinou

Lidé, kteří cestují vlakem na trase Horažďovice předměstí–Plzeň dostali od kraje příjemný předvánoční dárek: devět nových vlakových souprav příměstského typu.

„Jde o soupravy RegioPanter v barvách Plzeňského kraje. O jejich barevné podobě rozhodla veřejnost v anketě,“ poznamenává náměstek hejtmána pro oblast dopravy Pavel Čížek. Poprvé vyjely na koleje 28. listopadu a v provozu mají být třicet let.

„Vlaky nabízejí cestujícím výrazně vyšší komfort než doposud používané staré soupravy. Jsou nízkopodlažní a je zde k dispozici wi-fi připojení k internetu,“ dodává Marcela Benediktová z POVEDu. Kraj kromě nových souprav ve spolupráci s Českými drahami upravil i jízdní řády spojů mezi Plzní a Horažďovicemi. Spojení osobními vlaky zde nyní bude mnohem efektivnější a cestující jistě ocení i prodloužení linky až na nádraží Plzeň–Jižní předměstí.

Hrdinové mých rodičů

Jaké příběhy a hrdinové zajímali vaše rodiče a prarodiče? Takovou otázku klade žákům základních škol pátý ročník soutěže, kterou pro ně vyhlásila Society of Oral History při Katedře historie pedagogické fakulty ZČU. Zapojit se mohou děti dvou věkových kategorií: 6.–7. třída (prima a sekunda gymnázií) a 8.–9. třída (tercie a kvarta gymnázií). Jejich úkolem je vyzpovídat rodiče a prarodiče, jaké příběhy nebo pohádky je zajímaly, když byli v témže věku. A pak se mají zamyslet, co zajímá je samotné. Výsledná práce nesmí rozsahem překročit dvě stránky A4 a posílají se do konce dubna.

KRAJ BOJUJE PROTI DROGÁM

Krajská rada schválila vyhlášení programu na podporu projektů protidrogové prevence pro rok 2019. Podpořeni budou realizátoři protidrogových projektů, kteří pomáhají předcházet vzniku, rozvoji a přetrvávání závislosti, nebo ti, kdo pomáhají lidem závislým. Žádosti bude možné podávat během ledna a rozdělovat se bude 2,8 milionu korun.

OBNOVA STEZKY U RABŠTEJNA

Padesát tisíc korun dostane od kraje Klub českých turistů Plzeň na obnovu naučné stezky Rabštejn nad Střelou. Dotace poslouží na výrobu a ustavení sedmi nových a opravu pěti stávajících stojanů a výrobu pěti nových informačních tabulí.

ZASTUPITELSTVO KRAJE

Plzeňské krajské zastupitelstvo se sejde v pondělí 17. prosince. Jednání začíná v 10 hodin v zastupitelském sále Krajského úřadu. Hlavním bodem jednání bude schválení rozpočtu Plzeňského kraje na rok 2019, ale zastupitelé také budou rozhodovat například o finanční podpoře na přepravu historických vozidel Military Car Clubu na oslavy 75. výročí vyloštění v Normandii. Průběh zasedání je možné sledovat on-line na webových stránkách kraje www.plzensky-kraj.cz.

Rokycanský sbor Unique v Irsku

Smíšený pěvecký sbor Gymnázia a SOŠ Rokycany se v říjnu tohoto roku vydal na zajímavou cestu do irského Dublinu. Zde zazpíval pro místní veřejnost

v muzeu Epic a v katedrále Christ Church nejen české lidové písně, duchovní skladby, ale i typickou irskou What shall we do with a the drunken sailor.

Díky finanční podpoře Plzeňského kraje navštívil také nejstarší irskou univerzitu Trinity College, katedrálu sv. Patrika a další nejen kulturní památky.

Zatavněné cesty vyhrály

Celostátní soutěž Komunální projekt roku 2018 zná své vítěze. V kategorii Ekologický projekt roku zvítězila Obnova cest, alejí a protierozních pásů na Spálenopoříčsku. Cílem soutěže je

zviditelnit a ocenit inspirativní projekty realizované obcemi, městy a jejich částmi. Místostarosta Spáleného Poříčí Pavel Čížek v této souvislosti přišel s jednoduchou výzvou všem

starostům v kraji: zatavněme v každé obci jednu historickou cestu, která byla v minulosti zorána a zůstala ve vlastnictví obce. Proč? Protože tak pomůžeme udržet vodu v krajině.

Lucemburkové se líbili

Tři týdny byla v Muzeu Chodska v Domažlicích k vidění výstava Magičtí Lucemburkové, kterou finančně zaštitila obec Kubice. Výstava přiblížila nejen vládu této významné dynastie v českých zemích, ale též soudobé osobnosti, které se zapsaly do dějin našeho národa. K vidění byly též dokonalé repliky čtyř korun, které měl k dispozici Karel IV. – Říšská (císařská) koruna, Železná koruna lombardských králů, Římská koruna a naše Svatováclavská koruna. Za tři týdny výstavu navštívily tři tisíce návštěvníků, což z výstavy činí jednu z nejúspěšnějších výstav Muzea Chodska posledních let.

Kraj podpoří deset knih

V druhém kole programu na podporu literární tvorby a činnosti pro letošní rok podpořila rada kraje deset žádostí v celkové výši 520 000 Kč. Čtenáři se díky tomu mohou těšit například na román Jiřího Ullricha Tři dívky v ohrožení, na Muzikantské ohlédnutí, nic netrvá věčně Josefa Pospíšila, sbírku básní Jaromíra Komorouse doplněnou reprodukcí obrazů významné plzeňské malířky Květy Monhartové pod názvem Obrazně řečeno nebo československou retro kuchařku Miroslavy Kuntzmannové S trochou nostalgie 3.

Víte, že...

...Plzeňský kraj má nejdelší železniční tunel v republice? Není jím už ale tunel u Železné Rudy, nýbrž nově zprovozněný tunel mezi Plzní a Rokycany. Cesta do Prahy se díky němu zkrátí skoro o čtvrt hodiny.

Vánoční atmosféra naplnila dvůr úřadu

Ve vnitrobloku Krajského úřadu Plzeňského kraje se na začátku prosince uskutečnily oblíbené Vánoční trhy. Jindy obyčejný úřad opět provoněla vánoční atmosféra a zaplnily stánky s tradičním vánočním zbožím, které nabízeli studenti krajských školských

zařízení a zástupci pěti neziskových organizací. Lidé si tu mohli nakoupit vánoční cukroví, vánočky, štoly, slané

Kalendář akcí

15

15. prosince, Plzeň-Radčice
Vánoční Flerjarmark
Trh rukodělných výrobků.

16

16. prosince, Jízdárna Světce
Vánoční zpívání s Chodským souborem z Mrákova
Vánoční atmosféra ve folklorním duchu.

16. prosince, Rokycany
Vánoční koncert
Odpolední koncert v kostele Panny Marie Sněžné

21

21. prosince, Nevřeň
Vánoční zpívání s MHS
Zpívání v Centru Caolinum.

21. prosince, Nepomuk
Česká mše vánoční Jana Jakuba Ryby
Rybovka v kostele na Přesanicím náměstí.

25

25.–26. prosince, Radyně
Vánoční prohlídka
Vánoční atmosféra na dominantě kraje.

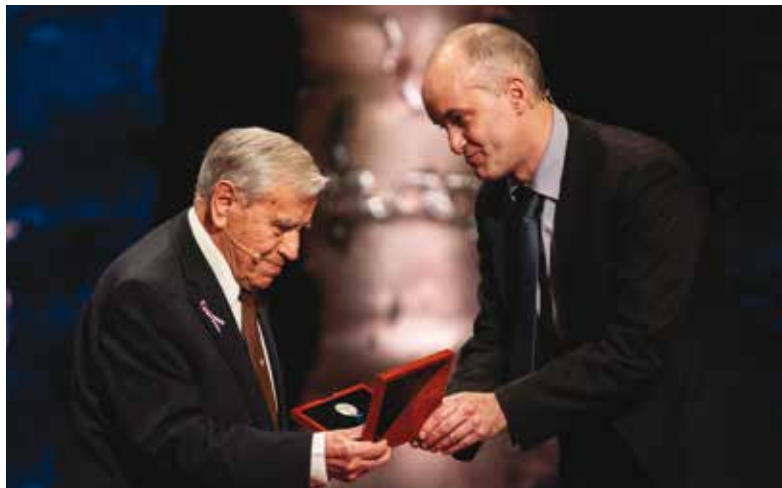

Nechyběly ani vánočně laděné dekorační předměty, jako keramika, svíčky, adventní věnce či ozdoby.

Cena Paměti národa pro Jiřího Světlíka

V den, jenž nese označení Den boje za svobodu a demokracii, tedy 17. listopadu, byly v Národním divadle podeváté předány Ceny Paměti národa. Mezi čtveřicí laureátů byl i dvaadvadesátiletý Jiří Světlík z Plzně.

Jeho otec vlastnil tiskárnu, a proto se také on sám vyučil tiskařem. Když komunisté v roce 1948 tiskárnu rodině zabavili, odešel pracovat do porcelánky v Lokti u Karlových Varů. Brzy se zapojil do činnosti skupiny lidí, která pomáhala vězňům v nedalekých uranových dolech. Sháněli jídlo a předávali dopisy příbuzným odsouzených. Když vše prasklo, byl odsouzen a strávil deset let a dva měsíce v pracovních lágrech a věznicích.

U soudu mu přitížilo i to, že byl v roce 1944 odsouzen nacistickým soudem za „napomáhání nepříteli a přípravu velezrady“. Pro komunistické soudce to byl důkaz toho, že když bojoval proti Hitlerovi, bojuje i proti Stalinovi. Po propuštění pracoval ve skladu Kovodružstva v Plzni a na nějaký čas se stal i vedoucím. O toto místo přišel při prověrkách po srpnové okupaci v roce 1968. Až do důchodu pak pracoval jako pomocný dělník.

Barokní poklady česko-bavorského regionu

Centrum baroka v Mariánské Týnici představuje barokní památky Plzeňského kraje, Karlovarského kraje, Horních Franků, Horní Falce a Dolního Bavorska. Výstava Barokní poklady/ Barockschätze mapuje ve třech na sebe navazujících částech období od poloviny 17. do počátku 19. století, které bylo v Čechách a Bavorsku dobou kulturního rozkvětu. Barokní životní styl vycházel z Itálie a postupně se prosadil v celé Evropě. Stavitelé a umělci často působili přeshraničně. Umělecké rodiny Dientzenhoferů a Asamů působily v Čechách i Bavorsku, nejvýznamnější čeští stavitelé, jako například Santini-Aichl či Alliprandi, měli italské kořeny. Výstava představuje jedinečné barokní památky sakrální i profánní architektury a také venkovské budovy, mosty a prvky krajinné architektury a probíhá v kostele Zvěstování Panně Marii.

Ženy a dobrodružství Bohumila Konečného

Plzeňský rodák Bohumil Konečný přezdívaný Bimba je výjimečný a znovu objevený malíř a ilustrátor druhé poloviny 20. století. Mistr dynamických dobrodružných ilustrací a kreseb krásných žen je znám také nejen jako ilustrátor knih Jaroslava Foglara a Otakara Batličky, ale i jako autor řady reklamních plakátů. Jeho kariéru velmi negativně poznamenala aféra s komiksovou hrdinkou Amazonou-Octobrianou.

V dubnu 2018 uplynulo 100 let od jeho narození, které připomněl cyklus vzpomínkových

výstav v místech úzce spjatých s Konečného životem. Poslední z nich probíhá do 19. ledna v Galerii Jiřího Trnky v Plzni. V rámci tohoto projektu vznikla i kniha *Ženy a dobrodružství Bohumila Konečného*. Záštitu nad projektem převzali Josef Bernard, Martin Baxa a Petr Náhlík.

Výstava v doprovodném programu nabízí 17. ledna komentovanou prohlídku s kurátorem Janem Hosnedlem a projekci filmu *BIMBA* – příběh zapomenutého malíře a 8. ledna besedu v galerii „13“.

Užijte si sváteční čas

Nastal adventní čas, ve večerních ulicích září vánoční osvětlení, na náměstích na vánočních trzích voní vánoční cukroví, svažené víno a medovina. Charakteristickou atmosféru si můžeme vychutnat na nejrozmanitějších akcích.

Rokycanské muzeum dr. Bohuslava Horáka zve až do poloviny února na výstavu *Po čem ženy touží aneb Šperky a móda první republiky*. Vánočně laděná výstava představuje bižuterii a módní doplňky z období první republiky. Je sestavena z bohaté soukromé sbírky a doplněna typickým interiérem měšťanského pokoje z počátku 20. století.

Adventní dílny připravilo i Národopisné muzeum v Plzni. Tady vás o druhém adventním víkendu čeká výroba máčecných svíček, ozdob z přírodnin a papíru či zdobení technikou dekupaže. Dojde i na ukázky starých lidových zvyků, jako je lití olova, pouštění ořechových lodiček nebo chytání vánočních kapříků.

Po celý advent se můžete vydat na **Adventní prohlídky vánoční Plzně**. Prohlídky s průvodcem vycházejí vždy v pátek a v sobotu od plzeňské radnice a jejich účastníci se dozvědí, co znamenají svíčky na adventním věnci, proč při štedrovečerním hodování nekýchnout a další zajímavosti. Do přednáškového sálu Západočeské galerie v Plzni v Pražské 13 se můžete 18. prosince vypravit na pořad **Poetického divadla a Lukáše Wilhelma**. Už nám to nastává – Kouzlo Vánoc v poezii, próze i hudbě. Masné krámy uvedou o den později **Vánoční koncert smíšeného pěveckého sboru**

Souhlas Konstantinovy Lázně a den před Štědrým dnem Vánoční koncert souboru středověké hudby Gutta.

K Vánocům v Plzni už několik desetiletí neodmyslitelně patří i vánoční **oldies diskotéky**. Muziku šedesátých, sedmdesátých a osmdesátých let na Boží hod na nich hrají známí plzeňští diskžokejové.

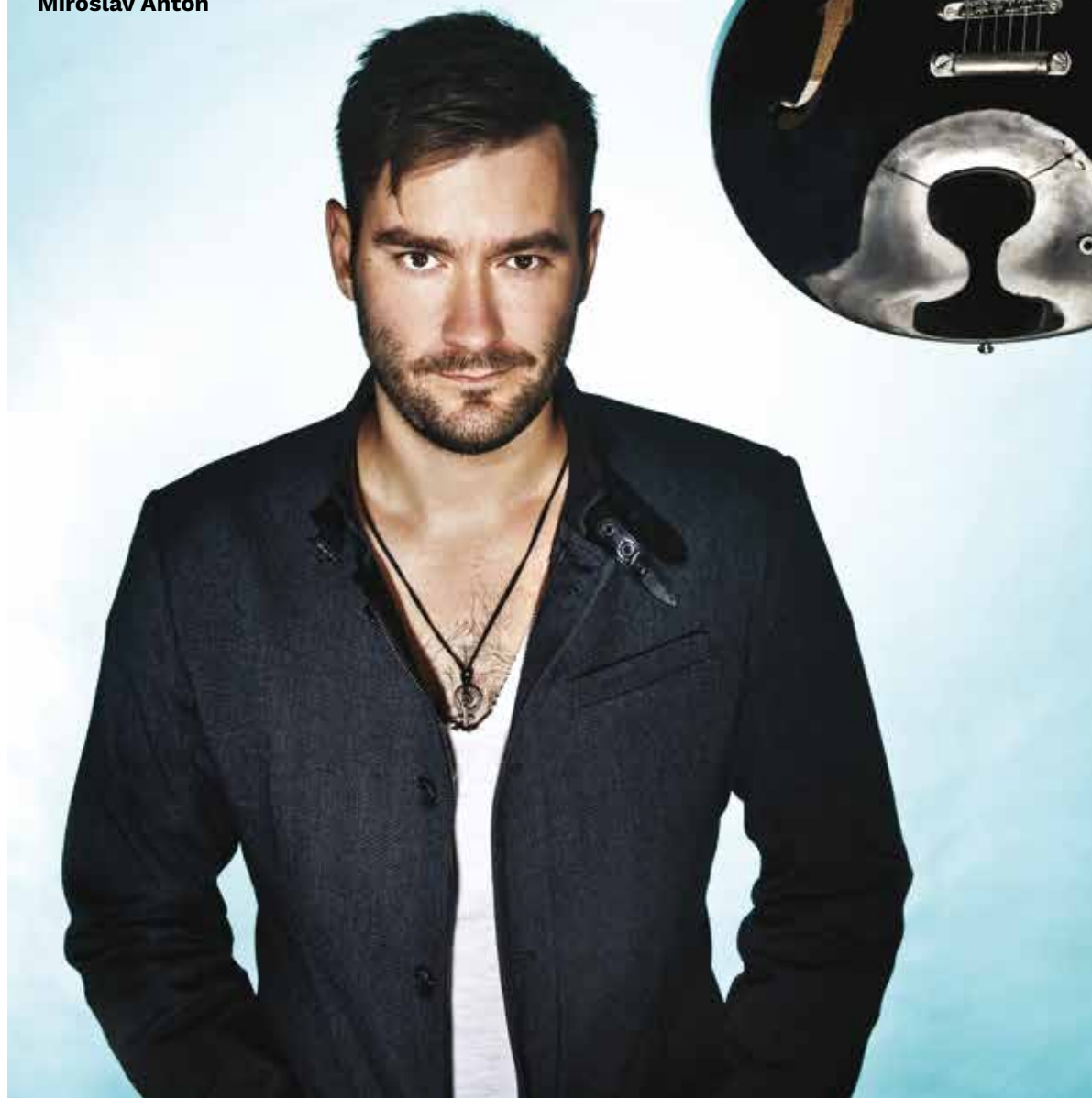
Přednáškový sál Západočeské galerie zve na **Veselý silvestrovský kabaret**, jehož hosty budou Antonín Kaška, Hana Spinethová, Ivana Janečková, flamencová skupina La Juerga a další.

Kdo má chuť si sváteční čas okořenit i něčím jiným než jen vánočně laděnými programy, ten si může vybrat třeba výstavu **Krása brdských polodrahokamů** v rokycanském muzeu nebo pětiminutové přednášky **Archeologické jednohubky** v ArcheoCentru Čechy – Bavorsko v Bärnau. Anebo může zajít do Západočeského muzea v Plzni na výstavu věnovanou dalšímu stoletému plzeňskému rodákovi, fotografovi **Vilému Heckelovi**. Ten svými fotografiemi přiblížil vzdálené vrcholy a zapomenuté kouty světa širokému publiku. Jeho rozsáhlá tvorba obsahuje mnoho kapitol: průmyslové a reklamní fotografie, reportážní dokumentaci, krajinné fotografie celého Československa a fotografické záznamy vysokohorských expedic.

Marek Ztracený

Pořád jsem kluk ze Železné Rudy

Rozhovor připravil
Miroslav Anton

Marek Ztracený (*1985, vlastním jménem Miroslav Slodičák) patří momentálně k nejpoulnějším českým zpěvákům. Žije s rodinou v Železné Rudě a k místu svého původu se hrdě hlásí. Rozhovor s ním jsme absolvovali krátce po jeho pobytu na Maledivách. Zpěvák se netají tím, že cestování se stalo jeho velkou vášní.

Maledivy se staly další stránkou vašeho cestovatelského deníku?

Popravdě řečeno jsem k Maledivám přišel jako slepý k houslím, ale stálo to za to. Zjistil jsem, že znám jen malou část světa a často mluvím o věcech, lidech nebo místech, které znám jen z vyprávění, leckdy z kresleného. Cestování je navíc skvělý relax. Baví mě se ztrácet se (smích).

Jaká bude další destinace? Nebo nemáte žádný cestovatelský plán a necháváte to na intuici?

Mám pár vysněných míst, kam se chci v životě podívat, ale nic neplánuji, jsem dost spontánní, za což mi někdy doma nadávají, ale já už se tak narodil. Každopádně stejně je mi nejlíp doma na Šumavě, a jakmile jsem dlouho pryč, začnu být nespůj. Navíc teď mě strašně baví hlavně skládat, koncertovat a tvořit.

Z cizokrajných zemí zpátky na Šumavu. Je o vás známé, že bydlíte v Železné Rudě, považujete ji za místo, kde chcete žít. Napadlo vás někdy, kde se vzal tenhle silný pocit domova?

Těžko říct, jsem tu prostě doma. Hodně lidí se mě ptá,

proč se neodstěhuji do Prahy, že bych měl všechno jednodušší. Ono ale vyrůst a bydlet v horské vesničce na Šumavě se musí zažít. To nejde popsat. Jsem domorodec, který tu bydlí od prvních hodin svého života. Měl jsem nádherné dětství na nádherném místě. Mám tady vztah snad ke každému místu. Znáám každého jménem, mám tu rodinu, vzpomínky, jsem prostě kluk z horské vesničky a neumím být Pražák.

Vaši rodiče jsou rodilí Šumavani nebo se do pohraničí přistěhovali?

Maminka je rodilá a táta je tu od svých čtyř let.

Člověk většinou získává silné pouto k místu, kde chce žít, hlavně díky prožitkům a prostředí, které ho ovlivnilo v dětství. Jak to bylo u vás?

Přesně jak říkáte. Chodit do školy v závějích sněhu, žít v lese, mít sjezdovku za barákem, na to si člověk zvykne. Často jsme s tátou chodili jen tak spát pod širák do lesa, s maminkou zase každý den na procházky. Rodiče mě dost vedli k lásce k přírodě a nikdy ani náznakem nikdo neřešil, že ve městech je líp, že tam mají lidé výhodu kvůli práci možnostem apod. Naopak jsme si všichni říkali, jakou máme oproti městským lidem výhodu a štěstí. Někdy to bylo těžší protože v Rudě se pro ránu nešlo daleko a člověk se občas připlétl do nějakého průšvihy, ale i to byla škola.

Lyžujete? Běžky, snowboard nebo něco takového?

Jsem vášnivý lyžař. Strávil jsem své dětství střídavě u piana a střídavě na svahu. Zůstalo mi to a syn Marek je mi už skvělým partákem.

Já osobně mám zafixovanou Železnou Rudu a Šumavu z 60. a 80. let 20. století jako vyloženě turistické a lyžařské centrum, byť trochu omšelé. Naopak v 90. letech, kdy jste dospíval, „proslula“ Železná

Ruda jako nepříliš vábné místo vietnamských tržišť a sexuální turistiky. Jak jste to vnímal vy?

Potenciál Železnorudska a Šumavy jako takové je podle mě větší, než například v Krkonoších, ale trochu se tu zaspalo a spíš se Železná Ruda ždímalala do poslední kapky, aniž by se jí něco vracelo. Pár let tu bylo vážně nehezkých a bohužel to dost pošramotilo pověst našeho města. Stánky byly všude a bylo tu na 2 000 obyvatel 24 bordelů. Když tenhle byznys přestal fungovat, zbyly tu opuštěné tržnice a každý se jen hádal, či to byla chyba. Každopádně, to co popisuji, se mě v dětství vůbec nedotýkalo. Pamatuji si jen to hezké. Ale myslím, že Ruda už má to nejhorší za sebou. Začíná se zvelebovat, jsou tu skvělé lyžařské areály a spousta plánů. Místní mladí lidé se dostali do zastupitelstva a mám z toho dobrý pocit. Navíc Šumava je pořád místních, ne jako v případě některých hor „pražská“ nebo „zahraněčnická“.

Co tak znělo v uších desetiletého kluka a později teenagery v té době? Preferoval jste nějaký žánr (folk, rock, pop) nebo jste spíš multižánrový?

Začal jsem s muzikou v šesti letech, ve chvíli kdy mi táta pustil na videu koncert Queenů. Koukal jsem na Freddieho Mercuryho s otevřenou pusou a od té chvíle jsem jen snil o tom, že jednou budu taky stát na podiu a bavit hodně lidí. Naši mi pak koupili postupně snad všechny hudební nástroje. Mlátil jsem u táty v práci do bubnů a doma zase trénoval na piano. Chodili jsme hrát s tátou do hospody U Princů, kde jsme hráli Nedvědy, Olympic nebo Slepíčku kroupenatou. Byly to vlastně takové moje první koncerty.

Váš vstup do světa českého showbyznysu je tak trochu příběh o šumavském klukovi, který dobyl Prahu. Byl tím impul-

sem nějaký konkrétní okamžik, nebo jste nastartoval svoji kariéru postupně?

Byl jsem vychovaný, že můžu dosáhnout všeho, co chci, rodiče mě hodně podporovali a dávali mi zdravé sebevědomí a motivaci. Já byl o sobě navíc opravdu přesvědčený, že umím. Myslím, že to chvílemi muselo působit i dost legračně, když jsem jako mladý kluk chodil a říkal, že už mě brzy budou hrát rádia, že budu vyprodávat sály a že jednou složím píseň Karlu Gottovi. V té době jsem neměl jediný kontakt a tušení jak to udělám, ale prostě jsem byl přesvědčený, že to přijde. Trénoval jsem, skládal, vymýšlel, přemlouval lidi, aby se mnou hráli, aby mi dali sponzorský dar na první studiovou nahrávku. Vystudoval jsem konzervatoř a hrál po barech na piano, abych si přivydělal na studia. Žil jsem jen hudbou a svým snem. Šel jsem tomu naproti, ale měl velké štěstí, které prostě v showbyznysu musíte mít. **Nejste typický sólový zpěvák, je evidentní, že na koncertech vám dodává energii hra na piano nebo v poslední době na kytaru. Dokážete si představit, že byste někdy zpíval sólo s doprovodem filharmonie nebo většího hudebního tělesa, jako jiní známí zpěváci?**

Musí to být ohromný zážitek a nebudu lhát, že už jsme o tom s manažerkou nemluvili. Bylo by to výjimečné. Já jsem neklid a musím běhat po podiu, skákat k lidem, potit se. Neumím jen tak stát a nevím, jestli by to pak dávalo s filharmonii smysl, ale rozhodně bych to rád zkusil. **Videoklipy k vašim písničkám jsou na velmi dobré úrovni. Podílíte se na nich autorsky nebo máte osvědčený tým?**

Nikdy mi na klipech moc nezáleželo, ale poslední dobou jsem se v tom našel a baví mě je vymýšlet. Poslední tři klipy byly v mé režii. Po klipu Léto 95,

který měl za rok šest milionů zhlédnutí, bylo ale těžké něco vymýšlet. Myslím, že poslední klip To se mi líbí, se taky povedl. Hraje tam Nicol Štíbrová a celé je to dost ujeté a hrozně mě to bavilo.

Dá se vůbec v prostředí showbyznysu najít nějaký přítel nebo aspoň spřízněná duše?

Určitě. Mám spoustu přátel a je až neuvěřitelné, že právě ty neúspěšnější jsou nejvíce pokorní a v pohodě.

Ptám se proto, že právě v klipu Léto 95 se objevuje spousta známých tváří a vypadá to, že jste je nemusel příliš přemlouvat k účasti.

Když jsem ten scénář vymyslel, dost lidí mě odrazovalo s tím, že do toho nikdo nepůjde, a že to bude moc drahé. Jenže všichni mě překvapili. Byl jsem chvílemi až dojatý. Byla to vážně zábava.

Sám jste několikrát řekl, že důležitým životním bodem pro vás bylo narození syna. Vnímaví rodiče vědí, že se učí od svých dětí. Co jste se od Marka zatím naučil vy?

Máte úplnou pravdu. Je to šťastné dítě a ta jeho chuť do života a energie je doslova nakažlivá. Učí mě všemu. Trpělivosti, často zkouší, co vydržím. A konečně jsem poznal, co to je strach. Já se nikdy ničeho nebál, až teď o něj. Díky němu koukám na život úplně jinak.

A letošní Vánoce? Budete je trávit s rodinou, absolvujete návštěvy u rodičů nebo u příbuzných?

22. prosince si vypnu telefon a budu jen jejich. To co dělám je náročné na čas a celá moje rodina to respektuje. Dávají mi prostor a já jim to teď chci zase trochu vrátit a být chvíli jen pro ně. Miluji Vánoce, hlavně u nás na Šumavě. Možná budu hrát zase na varhany v kostele na půlnoční, ochutnávat dokonalé cukroví, které peče přítelkyně a maminka, a bude to krásné.

Zázemí středních škol se zlepšuje

Významnou pomocí v investicích do modernizace vybavení a zařízení škol Plzeňského kraje jsou investiční projekty realizované v rámci Integrovaného operačního programu (IROP). Přestože lhůty pro realizaci projektů byly kvůli složité administraci šibeniční, celkem 33 krajských středních škol dokázalo se svými žádostmi uspět. Celková hodnota schválených projektů dosáhla více jak 300 milionů Kč, přičemž tyto náklady na projekty byly předfinancovány Plzeňským krajem a zároveň se Plzeňský kraj na nákladech projektů podílí desetiprocentní spoluúčastí. Pozitivem realizovaných projektů je fakt, že pomáhají zlepšit konektivitu a také bezbariérovost škol. Kvalitní vzdělávací nabídka s moderním ICT vybavením napříč předměty je tedy dostupná i žákům s fyzickým hendikepem. „Obecně

lze říci, že zaměření projektů bylo především na odborné technické vzdělávání a podporu výuky cizích jazyků. Na školách jsou budovány nové učebny pro odborné vzdělávání, polytechnickou výuku, výuku IT, přírodovědné předměty anebo jazykové učebny. U některých projektů dochází k výstavbě nových prostor pro výuku. U části škol byla

řešena i bezbariérovost formou výtahů a schodolezů,“ říká náměstkyně hejtmana pro oblast školství a cestovního ruchu Ivana Bartošová. Jedním z realizovaných projektů je projekt „Rekonstrukce učeben včetně zajištění bezbariérového přístupu“ Obchodní akademie, Plzeň, nám. T. G. Masaryka 13 v celkové hodnotě necelých 6,5 milionu

Kč. V jeho rámci byla rekonstruována historická učebna základů přírodních věd a chemie, která prošla první zásadní úpravou od 30. let 20. století a byla uvedena do původního historického stavu dle dobových fotografií. Dále byly vybudovány dvě učebny cizích jazyků. Součástí realizace projektu a modernizace učeben bylo i vybudování výtahu na dvoře školy včetně bezbariérového WC ve třetím patře. Druhým příkladem je projekt „Rekonstrukce odborných učeben a laboratoří chemie a biologie“ na Gymnáziu, Plzeň, Mikulášské nám. 23 za 5,9 milionu Kč. Realizace projektu se týkala změny a modernizace infrastruktury nutné ke kvalitní výuce přírodovědných předmětů podle současných trendů a zajištění bezbariérovosti školy pro případné žáky se zdravotním postižením.

Mistři kovářského řemesla se sešli v Oselcích

Tradiční Kovářský den se uskutečnil v sobotu 10. listopadu 2018 v prostorách Střední školy a Základní školy v Oselcích

společně se Dnem otevřených dveří. Stejně jako v předchozích letech přijeli nejlepší mistři kovářského řemesla, aby předved-

li svoji zručnost a prezentovali tradiční řemeslo. Součástí této akce byl bohatý doprovodný program.

Na kovárně, v mechanických dílnách a v prostoru dvora byla k vidění kovářská práce uměleckých kovářů, výstava kovářských výrobků, prodej kovářského nářadí a podkování koní. Součástí Kovářského dne byla i ukázka drátenictví, paličkování, tvoření mandal z barevných písků, prodej včelařských výrobků i výstava závodních historických aut a traktorů. V truhlárně mohli návštěvníci zhlédnout práce na CNC frézce a CNC laseru, soustružení dřeva, inkrustace

(na modelu komody) i řezbu, kterou si návštěvníci mohli vyzkoušet.

Kovářský den byl spojen se Dnem otevřených dveří SŠ Oselce. Návštěvníci a případní zájemci se na místě dozvěděli informace o možnosti studia maturitních oborů a učebních oborů. Škola nabízí tyto obory: Uměleckořemeslné zpracování kovů - práce kovářské a zámečnické, Uměleckořemeslné zpracování dřeva, Truhlář, Umělecký kovář a zámečník, Mechanik opravář motorových vozidel - automechanik, Opravář zemědělských strojů. Další Den otevřených dveří se bude konat 12. ledna 2019.

Západočeskou univerzitu povede opět Miroslav Holeček

Akademický senát ZČU zvolil do čela univerzity opět Miroslava Holečka. V tajném hlasování se pro něj vyjádřilo 32 z 54 přítomných senátorů. Pro zvolení přitom musel získat nadpoloviční většinu hlasů všech 59 členů Akademického senátu ZČU, tedy alespoň 30. Miroslav Holeček tak naváže na své první funkční období a po jmenování do funkce prezidentem republiky povede

plzeňskou univerzitu od 1. března 2019 do konce února 2023.

Projekt 3D modelování

Technický projekt 3D modelování vznikl ve spolupráci Plzeňského kraje a Regionální hospodářské komory Plzeňského kraje. Je určen žákům druhého stupně základních škol a žákům víceletých gymnázií. Děti dělají v rámci jednoho projektového dne určený 3D model v profesionálním softwaru Autodesk Inventor. Naučí se tak pracovat se softwarem a doma už mohou prostorově modelovat samostatně. Projekt je financován z Nadačního fondu „Podpora technického vzdělávání v Plzeňském kraji“ a z finančních darů společností Autodesk a Doosan Škoda Power. Dále se jako sponzoři přidaly společnosti AF - Engineering, NUM Solution, CAD Studio a Plzeňská energetika. Do projektu se přihlásilo více jak 20 škol a dva dětské domovy z Plzeňského

kraje. Obrovským překvapením je velký zájem, kde se na projektový den přihlásilo přes 1 000 dětí. To je více jak 50 % všech oslovených žáků ze základních škol a gymnázií. Například na gymnáziu v Sušici se přihlásilo 90 studentů z celkového počtu 120 žáků.

„Jsem rád, že tato činnost dostala zelenou a moc děkuji všem, kteří aktivitu podpořili,“ uvedl autor projektu Zdeněk Jůza ze společnosti Doosan Škoda Power. „Z mého pohledu jde o smysluplnou věc, která rozvíjí kreativitu a prostorovou představivost žáků při práci na počítačích. Pokud chceme zvýšit zájem o technické školy, musíme ukazovat už na prvním a druhém stupni základních škol zábavně technické činnosti, které děti nadchnou.“

Vlastní projektové dny již proběhly na pěti školách a zúčastnilo se jich přes 150 žáků. Projekt bude pokračovat i v roce 2019 na již přihlášených školách. Organizátoři doufají, že se přihlásí ještě další školy, a tím se stane 3D modelování na počítači součástí běžných aktivit škol v Plzeňském kraji.

Sportovní talent

V této rubrice představujeme talentované jedince, kteří reprezentují Plzeňský kraj.

Simona Spěšná, 13 let, studentka tercie Gymnázia Františka Křižíka. Simona je členkou Akademie individuálních sportů Plzeňského kraje a podporuje ji Nadace sportující mládeže. Zázemí jí poskytuje MS BIKE Academy, která se zaměřuje na podporu mladých talentů. V roce 2018 závodila v kategorii U15 (starší žákyně) v cross country horských kol (MTB XCO), v silniční cyklistice a na dráze.

Úspěchy v roce 2018 v kategorii U15:

- Mistryně Evropy v MTB XCO
- 3. místo Mistrovství Evropy v MTB XCO v závodě štafet (tým Česká republika „A“ společně s Filipem Jechem a Matějem Kunčíkem)
- Mistryně České republiky v MTB XCO
- Vítězka Českého poháru MTB XCO (šest vítězství ze šesti závodů)
- Vítězka Českého poháru v silniční cyklistice (zúčastnila se pěti závodů ze šesti, z nichž tři vyhrála)
- Mistryně České republiky v silniční časovce dvojic (společně s Annou Růžičkovou)
- 2. místo Mistrovství České republiky v časovce jednotlivců

Nový typ péče s intenzivnější rehabilitací nabízí Horažďovická nemocnice

Nemocnice následné péče Horažďovice nabízí nový typ péče, takzvanou následnou doléčovací rehabilitaci. Oproti ostatním hospitalizovaným a rehabilitovaným pacientům poskytuje tento typ léčby dávky rehabilitace navíc, aby se pacienti mohli vrátit k rodině nebo do pracovního procesu ještě rychleji.

Péče je určena lidem po úrazech, ortopedických operacích a rovněž neurologickým pacientům, například po mozkových příhodách, u nichž se intenzivnější rehabilitací předpokládá větší progres uzdravení. Může se jednat jak o pacienty, kteří před tím absolvovali hospitalizaci v nemocnici akutní péče, tak o pacienty, kteří přicházejí z domova.

„Zjednodušeně jsou to lidé, kteří již nepatří na lůžka akutní péče, ale potřebují rehabilitovat a očekává se u nich díky pravidelným terapiím a cvičení zlepšení pohybových možností. A zároveň nejsou vhodné pro ambulantní rehabilitaci, protože například nejsou schopni se na ni z domova dopravit nebo potřebují ošetrovatelskou péči,“ definuje skupinu pacientů vrchní fyzioterapeutka Nemocnice následné péče Horažďovice Miroslava Jordánová s tím, že

nový typ lůžkové rehabilitace je v režimu podobném lázeňské péči. Kromě toho, že ji navrhuje ošetřující nebo nemocniční lékař, musí ji ještě schválit revizní lékař zdravotní pojišťovny. Tito „lázeňští“ pacienti se pravidel-

ných terapií dočkají jak na lůžkovém oddělení, tak i na ambulantních pracovištích, kam je z lůžkových stanic bezbariérový přístup. Rozšířenou rehabilitační péči může horažďovické zařízení poskytovat až na 30 lůž-

kách klientům všech zdravotních pojišťoven. Nemocnice má celkem 140 lůžek, kde poskytuje jak následnou péči či dlouhodobou péči s rehabilitací, tak specifickým klientům i sociální služby. V nemocnici je rovněž klinická laboratoř a radiodiagnostické oddělení. Rehabilitaci poskytuje nemocnice všem potřebným pacientům. Zajišťuje ji plně kvalifikovaný rehabilitační tým, který je schopen poskytovat i specializované postupy, jako je Vojtova metoda, cvičení v závěsném zařízení Redcord, ACT dle Špringrové, metoda dle Kabata a další. Rehabilitační oddělení disponuje pracovišti jako vodoléčba (vířivky celotělové i končetinové, bazén), elektroléčba, laseroterapie, tělocvičny, magnetoterapie a ergoterapeutická dílna, kde nabízí širokou škálu léčebných rehabilitačních technik a terapií.

Urologie a nefrologie jsou nově ve Stodské nemocnici

Stodská nemocnice rozšířila spektrum ambulantních služeb o urologickou a nefrologickou ambulanci. Urologická ambulance se zabývá léčením chorob urologického charakteru, a to jak pro pacienty hospitalizované v nemocnici, tak i pro ostatní ambulantní pacienty celé spádové oblasti nemocnice, dospělí i děti. „Pro-

vádíme základní diagnostiku a léčbu včetně malých operací. Oddělení zajišťuje také endoskopické vyšetření močového měchýře, zejména cystoskopii a odběry vzorků z prostaty pod kontrolou ultrazvukem, takzvanou biopsii prostaty,“ vysvětluje lékařka urologické ambulance MUDr. Daniela Kovářová. Urologická ambulance funguje každý

čtvrtek od 7:00 do 15:30 podle objednaných pacientů.

Nefrologická ambulance, ve které ordinuje MUDr. Jan Vachek, se zabývá vyšetřováním, léčbou a dlouhodobým sledováním pacientů s chorobami ledvin. Pečuje o zachování ledvinných funkcí u všech pacientů s chorobami nefrologické povahy. Pokud se ledvinné

funkce zhorší na hranici, kdy může tato funkční porucha přímo ohrozit život nemocného, ambulance zajistí, po konzultaci s nemocným, indikaci dialýzy. V některých případech se ambulance podílí na přípravě pacienta k transplantaci ledvin. Nefrologická ambulance je každé pondělí od 12:30 podle objednaných pacientů.

Staňte se součástí projektu „Ptačí hodinka“

Česká společnost ornitologická (ČSO) za podpory Plzeňského kraje zahájí 4.–6. ledna 2019 nový projekt, ve kterém se široká veřejnost může zapojit do sčítání ptáků na krmítkách. Zapojit se může každý jedinec bez jakýchkoli předchozích zkušeností se sčítáním či pozorováním ptáků. Sčítání proběhne od pátku 4. ledna a zapojit se tak mohou i školní třídy, kluby či mateřské školy. Sběr dat o ptá-

cích navštěvujících krmítka pomůže nalézt odpověď na řadu otázek o stavu ptačích populací a jejich proměnách v zimním období. Díky tomu může ČSO získat přehled o počtech ptačích druhů na krmítkách a jimi využívaném prostředí. Zároveň bude možné postupem času hodnotit velikosti populací a zjistit, kteří ptáci ubývají a kteří přibývají.

Zájemci mohou kdykoli v průběhu prvního lednového víkendu

pozorovat po dobu jedné hodiny vybrané krmítko a zapisovat množství jednotlivých ptačích druhů. Údaje se zadávají online na stránky programu, či do

papírových formulářů, které budou na webu volně ke stažení. K pozorování se může hodit i dalekohled a příručka k určování ptáků. Pro výsledky je důležité i zjištění, že ptáků je v místě pozorování méně či dokonce žádní.

Podrobný návod o tom kdy, kde a jak ptáky sčítat, určovat a kam zaznamenávat výsledky z pozorování jsou k dispozici na: www.ptacihodinka.birdlife.cz.

Studie na zlepšení jakosti vod na Hracholuskách

Vodní nádrž Hracholusky je největší vodní plochou v kraji, která je využívána především k letní rekreaci. V poslední době se však nádrž v průběhu letních měsíců potýká s výrazně zhoršenou kvalitou vody v důsledku přemnožení mikroorganismů, zejména sinic a zelených řas, které tvoří typický zelený zákal, tzv. vodní květ.

„Důvodem znečištění je nadměrné obohacování živinami, zejména sloučeninami fosforu, které se dostávají do nádrže,“ řekla radní pro životní prostředí Radka Trylčová a vysvětlila postup při přípravě studie: „Především jsme museli ve spolupráci se státním podnikem Povodí Vltavy spustit monitoring jakosti povrchových a odpadních vod v povodí nádrže. Monitoring probíhal od dubna 2017 do konce března 2018 a týkal se více než 30 profilů na tekoucích vodách, 8 rybníků a 24 čistíren odpadních vod. Poté vypsali Plzeňský kraj veřejnou zakázku na zpracování studie.“ Studie se nejprve zaměřila na specifikaci významných zdrojů živin, které se nacházejí v povodí nádrže. Základem studie byla data z monitoringu a údaje získané od obcí a provozovatelů vodohospodářské in-

Radní pro oblast životního prostředí Mgr. Radka Trylčová (uprostřed) při jednom z jednání pracovní skupiny ke Studii na zlepšení jakosti vody na vodním díle Hracholusky

frastruktury. „Požádali jsme o spolupráci také Karlovarský kraj, protože na jeho správním území se nachází několik obcí, které spadají do povodí řeky Mže,“ dodala Radka Trylčová. „Osloveno bylo celkem

73 obcí v Plzeňském a 13 obcí v Karlovarském kraji. Na základě analýzy byl sestaven tzv. jakostní model povodí vodní nádrže, s jehož pomocí byly analyzovány dopady jednotlivých zdrojů znečištění a byla

navržena konkrétní opatření.“ Výsledný soubor navržených opatření byl rozdělen do tří etap, kdy odhadované náklady na jejich realizaci činí celkem 1,11 miliardy korun. „Nejdůležitějším výsledkem navržených opatření by mělo být snížení množství fosforu, který ročně přitéká do nádrže. Současné množství se odhaduje na cca 16–20 tun za rok. Realizace všech opatření ve třech etapách by měla přinést redukci až o cca 8 tun za rok,“ upřesnila Radka Trylčová a nastínila financování projektu: „Předpokládáme, že budou využity finanční prostředky z národních či evropských zdrojů. Žadatelé o dotace budou jednotlivé obce. Plzeňský kraj se na financování bude částečně podílet, a to prostřednictvím stávajících dotačních programů v oblasti vodohospodářské infrastruktury.“

Ivana BARTOŠOVÁ (KPPK)
náměstkyně hejtmana Plzeňského kraje
pro oblast školství a cestovního ruchu

Šárka CHVALOVÁ
(STAROSTOVÉ
A PATRIOTI)
zastupitelka Plzeňského kraje

Ilona JEHLIČKOVÁ (TOP 09)
členka Výboru pro výchovu, vzdělávání
a zaměstnanost Zastupitelstva
Plzeňského kraje

Jaroslav ŠOBR (ČSSD)
zastupitel Plzeňského kraje

Podzim je časem, kdy se žáci základních škol rozhodují, kam povedou jejich další životní cesty, jaké povolání si zvolí, na jakou střední školu podají přihlášku. Proto i tématem posledního Hyde Parku Plzeňského kraje v roce 2018 bylo střední školství. Debaty se zúčastnili zastupitelé, kteří skoro všichni jsou či byli učitelé.

Které studijní a učební obory by náš kraj aktuálně nejvíc potřeboval, a kam nejvíc touží jít děti nebo kam je směřují rodiče?

BARTOŠOVÁ: Mnohokrát již bylo řečeno, že Plzeňský kraj potřebuje především technicky vzdělané lidi. Na to kraj reaguje různými pobídkami, které mají motivovat žáky, aby tyto obory studovali a aby v nich i následně zůstávali a nastupovali do zaměstnání. Ale vnímáme, že je také nedostatek zdravotních sester, na venkově chybí zemědělci a začínají nám chybět i lidé ve službách. Míst na školách je dost, protože žáků je naopak nedostatek.

Čím to je? Chtějí všechny děti jít na gymnázia, Šárko Chvalová, ředitelka Křížíkova gymnázia?

CHVALOVÁ: Určitě ne. Počet zájemců o gymnázia je menšinový, stále převažují jiné střední školy s maturitou a učební obory. Ale to, že v technických oborech, ve službách a v řemeslech je nedostatek lidí, je fakt. A je na nás, co s tím uděláme.

JEHLIČKOVÁ: Demografická křivka je neúprosná. Děti je

pořád méně než míst na školách, ale do čtyř let by se situace měla začít měnit. Se zájmem dětí o technické a řemeslné obory bude asi pořád potíže. Například střední odborné učiliště stavební ne-nabralo ani jednoho pokrývače. Podobné je to na učebním oboru tesař a kamnář. Ale ani v době robotizace, mechanizace a digitalizace nepostavíme domy bez tesařů a pokrývačů.

Jaké je tedy možné řešení?

JEHLIČKOVÁ: Vidím cestu ve větší spolupráci třeba zrovna se stavebními firmami. Motivaci v podobě studijních stipendií, jinak tyto obory zaniknou.

ŠOBR: Docela dobře se daří naplňovat strojírenské obory. To je zásluha firem, které dávají stipendia. Naproti tomu u stavebních firem téměř žádná stipendia nejsou. A tady je prostor pro kraj, aby s nimi jednal.

TRYLČOVÁ: Plzeňský kraj je kraj s nejnižší nezaměstnaností. Nabídka trhu práce je vyšší, než je počet uchazečů o zaměstnání. Nesoulad je i mezi nabídkou míst na

školách a počtem dětí. Školy nabízejí šest tisíc míst a z devátých tříd vychází kolem čtyř tisíc dětí. Takže je otázkou, zda právě tady bychom nějaké řešení neviděli. Z pohledu zaměstnavatelů nám schází kvalifikovaní zaměstnanci ve všech oborech. To všechno je ovšem dáno dlouhodobou politikou vlády, která v časech krize lákala do našeho regionu zahraniční investory. Což bylo v pořádku, ale naším zájmem je, aby přicházeli investoři, kteří mají přidanou hodnotu, aby se tu nestavěly montovny. Takže v určitou chvíli by bývalo třeba říct dost.

ŠTEKL: Tato věc nás trápí už dlouhou dobu. Kraj se snaží propagovat a podporovat. Ale je to hlavně na rodičích, aby zvážili, jestli jejich dítě opravdu má studijní předpoklady, jestli by pro ně nebylo vhodné jít na takzvané černé řemeslo. Spousta dětí nastupuje na střední školy a po čase se ukáže, že na to nemají. Vždy je tedy zapotřebí, aby rodiče nepromítali do svých dětí své nenaplněné naděje nebo svá zklamání. Je dobře, pokud společně navštíví nějakou

akci, kde školy prezentují své obory a svoji nabídku a prezentují se tu i zaměstnavatelé. Ti nabízejí okamžité uplatnění po škole i praxe během studia.

Není tedy problém v horší práci výchovných či kariérních poradců na základních školách, kteří nedokáží rodičům vysvětlit, kam by bylo nejlepší, aby jejich dítě směřovalo?

ŠOBR: Na většině škol jsou výchovní poradci, kariérní poradci nám na školách chybí. Mnohde dokonce jako výchovní poradci pracují učitelky z prvního stupně, které řeší úplně jiné problémy než kariérové poradenství.

VANKA: Podíváme-li se na to pohledem těch žáků, kteří končí školu, je jasné, že možná sedmdesát, osmdesát procent z nich ve svých patnácti letech neví, kam má jít a co chce dělat a hodně záleží na rodičích, kam je pošlou. Důležité hledisko určitě také je, jak je ta škola daleko. Děti nechtějí dojíždět, nechtějí bydlet na internátech. Takže pak dochází k tomu, že když je ve městě třeba obchodní škola,

Václav ŠTEKL (KSČM)
zastupitel Plzeňského kraje

Radka TRYLČOVÁ (ODS)
členka Rady Plzeňského kraje
pro oblast životního prostředí
a zemědělství

Petr VANKA (ANO)
zastupitel Plzeňského kraje

všichni v okruhu dvaceti kilometrů ji mají vystudovanou. Podívejme se tedy také na síť škol z tohoto pohledu; jestli někde nemáme třeba moc zemědělských škol, někde moc škol obchodních a podobně.

Máte k tomu konkrétnější poznatky? Dělal jste si takovouhle analýzu nad mapou Plzeňského kraje?

VANKA: Ne, analýzu jsem si nedělal. Rozmístění škol má nějaké historické kořeny, ale jejich zaměření se proměňuje. Dřív škola nabízela jeden obor, dnes nabízí dva nebo tři. Což zase nevím, jestli je dobře z hlediska učitelů, protože specializace školy začíná být roztříštěná.

Jaká je tedy síť středních škol při pohledu na mapu Plzeňského kraje?

BARTOŠOVÁ: Z hlediska počtu míst dostatečná, ba až nadbytečná, ale demografická křivka jde nahoru, takže určitě nebudeme rušit ani školy, ani třídy. I lokalizace je dostatečná. Kraj zřizuje 43 středních škol a vedle toho jsou školy soukromé a církevní. Nabídka je dostatečná. Kraj není tak rozlehlý, aby děti musely

do školy cestovat několik hodin a dostatečná je i nabídka ubytování na internátech. My hlídáme i dopravní spojení, aby se všechny děti měly šanci dostat do školy na osmou hodinu ranní. Školy teď začínají své obory a svoji nabídku modernizovat. Upravují si školní vzdělávací plány podle poptávky zaměstnavatelů, takže se rozšiřuje kybernetika, internet věcí, robotika. Věnujeme se i zemědělství v menších rodinných podnicích.

JEHLIČKOVÁ: Agropodnikání se nedaří naplňovat ani v oblasti zemědělství, ani v oblasti lesnictví. Tady je před námi ještě hodně práce.

ŠOBR: V minulosti prošla síť středních škol optimalizací. Byla bolestná, ale dnes se ukazuje, že správná, protože se podařilo díky ní zachovat obory, které by jinak zanikly. Například obor keramik v Horní Bříže. A i když třeba dnes na tyto obory chodí málo žáků, je třeba je zachovat, třeba i tím, že na ně kraj bude doplácet. V okamžiku, kdy je zrušíme, odejdou nám odborní učitelé a mistři odborného výcviku a znovu je dávat dohromady je téměř nemož-

né. Důležité také je, aby děti z venkova neodcházely jen do škol do Plzně. Aby zůstávaly na venkově, aby se venkov nevyliďňoval.

VANKA: Když tedy zjišťujeme, že síť škol je dobrá, měli bychom zauvažovat, zda jsou také dostatečně vytížené, když je na nich méně žáků, než je jejich kapacita. Nemohly by sloužit jako centrum vzdělávání nejenom žákům, ale i místním obyvatelům a seniorům? Nemohly by nabízet jazykové kurzy, IT vzdělávání a tak dále.

CHVALOVÁ: To, aby se škola stala centrem celoživotního vzdělávání, je zakotveno v krajských akčních plánech. Ale realizace není tak jednoduchá. Této příležitosti se už chopila celá řada firem, které v tomto oboru podnikají. A jejich nabídka je velmi pestrá. Pro školy už moc prostoru nezbyvá.

BARTOŠOVÁ: Většina odborných škol slouží zároveň jako centra odborné přípravy pro veřejnost, takže zaměstnavatelé tam posílají své zaměstnance na různá proškolení, například svářečské kurzy nebo elektrikářskou vyhlášku padesát.

Školy byly historicky napojeny na život dané lokality, jejich zaměření vycházelo z jejího průmyslu nebo zemědělství. Dnes se tohle všechno proměňuje. Daří se proměňovat školní nabídku ve spolupráci s novými firmami v regionu a s Hospodářskou komorou?

TRYLČOVÁ: Pamatuji doby, kdy školy přemlouvaly firmy, aby přišly představit své obory. Dnes je to naopak. Firmy jsou rády, mohou-li dětem nebo rodičům ukazovat svoji nabídku. Máme ale i velmi aktivní školy, které mají navázáno velké množství partnerství s firmami z blízka i z větší dálky.

”

Pamatuji doby, kdy školy přemlouvaly firmy, aby přišly představit své obory.

Radka Trylčová

ŠOBR: Některé střední školy jsou schopné reagovat i na poptávku ze strany zaměstnavatelů zavedením nových oborů. Příkladem je obor vstříkovač plastů na učilišti v Domažlicích. Byl zaveden na základě požadavků firmy Gerresheimer, která na něj přispívá stipendiem. Důležitá je ale také spolupráce středních a základních škol nebo firem a základních škol: odborníci ze středních škol či firem docházejí na základní školy a vedou tam technicky zaměřené kroužky. Nebo střední školy provozují kroužky pro žáky základních škol.

**Diskusi vedla
Markéta Čekanová**

Změny v systému Integrované dopravy Plzeňska

Od 1. ledna 2019 se systém IDP rozšíří několika zónami také na území Jihočeského kraje, jmenovitě do Strakonice.

Předplatné jízdné IDP pro nové zóny 038 Střelské Hoštice a 039 Strakonice bude platit zatím jen ve vlacích na trati č. 190. Předplatné jízdné nebude prozatím uznáváno v autobusových spojích na trase Horažďovice–Strakonice.

V prvním čtvrtletí roku 2019 se předpokládá zařazení zbývajících rychlíků a expresů do IDP. Jde o rychlíky Plzeň–Horažďovice předměstí, expresy Plzeň–Domažlice a vlaky kategorií Ex a IC na trase Plzeň–Jižní Předměstí–Planá u Mariánských Lázní. Do IDP by byly plně integrovány i rychlovlaky Pendolino, na kterých jsou dnes uznávány jízdní doklady IDP pouze mezi zastávkami Plzeň hl.n. a Plzeň–Jižní Předměstí. Zbylé rychlíky na trasách Plzeň–Blatno u Jesenice, Plzeň–Klatovy–Železná Ruda–Alžbětín a Plzeň–Kařez již v IDP zařazeny jsou. Pro cestování v rychlících budou i nadále platit stejná pravidla – cestující musí mít předplatné jízdné pro všechny zóny, kterými projíždí. Kombinace předplatného jízdného a jízdného dopravce na území IDP není v těchto vlacích přípustná. Výjimkou jsou rychlíky v úseku Klatovy–Železná Ruda–Alžbětín.

Od ledna dále dochází k dílčím změnám v tarifu IDP. Nově bude zaveden pouze tarif 1–365. Cestující si tedy budou moci zakoupit předplatné na libovolný počet dnů. Ve vněj-

ších zónách dochází k mírnému zlevnění krátkodobého předplatného (v rozmezí 1–29 dnů) a v zóně 001 k narovnání předplatného v rozmezí 28–31 dnů.

POVED

Plzeňský organizátor veřejné dopravy

Počet dnů	zóna 001 Plzeň		vnější zóny		
	základní jízdné	zlevněné 1	základní jízdné	zlevněné 2	zlevněné 3
1	54 Kč	27 Kč	28 Kč	14 Kč	7 Kč
2	98 Kč	49 Kč	48 Kč	24 Kč	12 Kč
3	134 Kč	67 Kč	68 Kč	34 Kč	17 Kč
4	174 Kč	87 Kč	88 Kč	44 Kč	22 Kč
5	206 Kč	103 Kč	104 Kč	52 Kč	26 Kč
6	234 Kč	117 Kč	112 Kč	56 Kč	28 Kč
7	258 Kč	129 Kč	120 Kč	60 Kč	30 Kč
8	280 Kč	140 Kč	132 Kč	66 Kč	33 Kč
9	298 Kč	149 Kč	144 Kč	72 Kč	36 Kč
10	312 Kč	156 Kč	156 Kč	78 Kč	39 Kč
11	330 Kč	165 Kč	168 Kč	84 Kč	42 Kč
12	344 Kč	172 Kč	180 Kč	90 Kč	45 Kč
13	354 Kč	177 Kč	188 Kč	94 Kč	47 Kč
14	364 Kč	182 Kč	196 Kč	98 Kč	49 Kč
15	372 Kč	186 Kč	208 Kč	104 Kč	52 Kč
16	382 Kč	191 Kč	220 Kč	110 Kč	55 Kč
17	390 Kč	195 Kč	232 Kč	116 Kč	58 Kč
18	398 Kč	199 Kč	244 Kč	122 Kč	61 Kč
19	404 Kč	202 Kč	256 Kč	128 Kč	64 Kč
20	412 Kč	206 Kč	264 Kč	132 Kč	66 Kč
21	418 Kč	209 Kč	272 Kč	136 Kč	68 Kč
22	424 Kč	212 Kč	284 Kč	142 Kč	71 Kč
23	432 Kč	216 Kč	296 Kč	148 Kč	74 Kč
24	436 Kč	218 Kč	308 Kč	154 Kč	77 Kč
25	440 Kč	220 Kč	316 Kč	158 Kč	79 Kč
26	444 Kč	222 Kč	324 Kč	162 Kč	81 Kč
27	450 Kč	225 Kč	328 Kč	164 Kč	82 Kč
28	452 Kč	226 Kč	332 Kč	166 Kč	83 Kč
29	464 Kč	232 Kč	336 Kč	168 Kč	84 Kč
30	476 Kč	238 Kč	340 Kč	170 Kč	85 Kč
31	486 Kč	243 Kč	350 Kč	175 Kč	87 Kč
183	2 312 Kč	1 156 Kč	1 734 Kč	867 Kč	433 Kč
365	4 002 Kč	2 001 Kč	3 002 Kč	1 501 Kč	750 Kč

zlevněné 1 studenti, důchodci do 70 let, váleční veteráni, osoby na mateřské/rodičovské
 zlevněné 2 dárci krve, důchodci do 65 let, váleční veteráni, osoby na mateřské/rodičovské
 zlevněné 3 děti 6–18 let, studenti 18–26 let, senioři nad 65 let, držitelé ZTP nebo ZTP/P

Soutěžíme s měsíčníkem

Soutěžní otázka v tomto čísle:
Jak zní slavná věta krále Richarda
III. z bitvy s povstalci pod vedením
Richmonda?

Správné odpovědi zasílejte do
20. 12. 2018 pod heslem „Richard
III.“ na adresu: Krajský úřad Plzeň-
ského kraje, Odbor kancelář hejt-
mana, Škroupova 18, 306 13, Plzeň
nebo na: redakce@plzensky-kraj.cz

Soutěžíme o 2x 2 vstupenky do
Měšťanské besedy na Shakespea-
rovu tragédii „Richard III.“

Podmínky soutěže naleznete na
www.plzensky-kraj.cz.

Správná odpověď z minulého čísla:
rok 1979

Výherci z minulého čísla:
Věra Nápravníková
Václav Šťastný

MĚŠŤANSKÁ
BESEDA

30. 1. 2019

RICHARD III.

Shakespearova tragédie s J. Potměšilem v hlavní roli

XVI. REPREZENTAČNÍ PLES PLZEŇSKÉHO KRAJE

2. 2. 2019 v 19:30 hodin
Parkhotel Plzeň

Předprodej vstupenek od 1. 12. 2018 na www.ticket-art.cz

moderuje
Martina Kociánová
Petr Rychlý

Big Band
Felixe Slováčka

host
Martina Bárta
Felix Slováček ml.

PLZEŇSKÝ KRAJ